

Aan de raadsleden en burgercommissieleden

Concernfinanciën

Helmond, 22 september 2011

Onderwerp: Aanbieding Programmabegroting 2012

Ons kenmerk: 1199007174

Uw kenmerk:

Doorkiesnr.:

Uw brief d.d.:

Geachte raadsleden en burgercommissieleden,

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2012 aan.

De vorige begroting stond in het teken van de gevolgen van de economische recessie en de noodzaak tot bezuinigen. Samen met uw raad hebben we adequaat en vroegtijdig hierop geanticipeerd met in het gang zetten van een bezuinigingsprogramma dat oploopt tot € 13 miljoen structureel in 2014.

Bij de voorjaarsnota 2011 bleek dit bezuinigingsprogramma een solide basis om weer vooruit te kijken en voorzichtig ambities voor de langere termijn te koesteren. Dit werd mede ingegeven door de eerste tekenen van economisch herstel en de hoop dat dit een versnelling zou geven voor het oplossen van de problemen op de woningmarkt, grondbedrijf, werkloosheid etc.

Bij de voorbereiding van deze begroting is duidelijk geworden dat het hoopgevende perspectief van de voorjaarsnota inmiddels veranderd is. Lag bij de voorjaarsnota economisch herstel nog in het verschiep; op dit moment zijn de vooruitzichten somberder. Gevreesd wordt voor een nieuwe recessie. De onzekerheden en tegenvallers stapelen zich momenteel zodanig op dat de regering aanvullende bezuinigingen na 2012 niet uitsluit. Verder blijkt uit de miljoenennota, dat we rekening moeten houden met een neerwaartse bijstelling van de uitkering uit het gemeentefonds. Voorzien wordt een aanzienlijk lager accres voor de jaren 2012 en later. Over de doorwerking hiervan naar de septembercirculaire en de betekenis voor onze financiële positie zullen wij U z.s.m. nader informeren.

Bestuursakkoord

Ten tijde van de voorjaarsnota werd er nog onderhandeld over het bestuursakkoord. Dit bestuursakkoord was o.a. gebaseerd op het regeerakkoord, waarin afspraken zijn gemaakt over een totaalbezuiniging van circa € 18 miljard op rijksniveau. Het concept-bestuursakkoord was vooral een vertaling van de ambities van het Rijk en zou naar verwachting grote impact hebben voor de gemeenten en daarmee ook voor onze burgers. Het kabinet stuurt namelijk aan op een compacte en slagvaardige overheid. Uitgangspunt hierbij is het motto: "decentraal wat kan, centraal wat moet". Het doel is om een aantal essentiële taken dichterbij de

burger te brengen. Zoals bij de voorjaarsnota voorzien gaat deze omvangrijke hervorming gepaard met de overheveling van taken met een omvang van maar liefst € 8,5 miljard. Het gaat ondermeer om de decentralisatie van de jeugdzorg, delen van de AWBZ, de regionale uitvoeringsdiensten en veranderingen in regelingen aan de onderkant van de arbeidsmarkt (Wet werken naar vermogen). Het mag duidelijk zijn dat dit gepaard gaat met grote uitdagingen voor de komende jaren. Hierbij moeten bovendien de substantiële bezuinigingen gerealiseerd worden, hetgeen de uitdagingen nog groter maakt.

Inmiddels is gebleken dat gemeenten deze uitdagingen samen met het Rijk willen oppakken, maar problemen voorzien in de financiële en soms ook praktische uitvoerbaarheid. Dit heeft er toe geleid, dat het bestuursakkoord als totaal niet is overgenomen, waarbij in ieder geval geen overeenstemming is over de Wet werken naar vermogen.

Terwijl de onduidelijkheid over het "afgewezen" bestuursakkoord en de uitwerking daarvan voortduurt, voelen we ons toch verantwoordelijk om waar mogelijk nu al voorbereidingen te treffen en te anticiperen op de taken die gedecentraliseerd zullen gaan worden. De implementatie van deze taken vraagt namelijk om een zorgvuldig traject om deze op een goede manier in te kunnen vullen. Op de meeste onderdelen zijn het voornamelijk vooral richtinggevende proces- en principeafspraken, die nog verder uitgewerkt moet worden. Hierdoor ontbreekt de echte duidelijkheid nog.

Gerichte Rijkskortingen

Intussen richten wij ons op het gemeentelijke bezuinigingsprogramma van € 13 miljoen. Ondanks dat dit volgens plan verloopt, vergt het doorvoeren van minder populaire en pijnlijke maatregelen grote zorgvuldigheid. Voor de volledigheid wordt opgemerkt, dat het op basis van (de omvang van) het bezuinigingsprogramma, uitgangspunt en voorwaarde is dat de kortingen op doeluitkeringen 1 op 1 doorgekort worden naar desbetreffend beleidsterrein. Daarmee zijn we volgend op het rijksbeleid en wordt voorkomen dat we rijksmaatregelen financieel gaan repareren en beleid inhoudelijk continueren. Het 1 op 1 doorzetten van de kortingen past in de tendens van de terugtrekkende overheid. In het bestuursakkoord is namelijk ook een duidelijke trend zichtbaar van toenemende gemeentelijke verantwoordelijkheden voor basisvoorzieningen en van relatief krappere budgettaire mogelijkheden. Door de terugtrekkende overheid, de toenemende verantwoordelijkheid voor de echte basisvoorzieningen en krappere budgettaire mogelijkheden wordt een trendbreuk voorzien. Door de prioriteit van de basisvoorzieningen zal er namelijk geen of minder ruimte zijn voor zaken die we tot nu nog als gemeentelijke taak zagen en faciliteerden. Dit stelt ons de komende jaren voor lastige keuzes. Dit manifesteert zich nu ook bij de recente rijkskortingen waarmee we na de voorjaarsnota geconfronteerd zijn. In dit verband noemen we:

- de Van Montfransmiddelen ad € 400.000;
- de middelen voor leefbaarheid en veiligheid ad € 270.000;
- de middelen maatschappelijke opvang ad € 287.000 (dit bovenop de € 270.000 ingaande 2012, die reeds voorzien en aangekondigd is bij de begroting 2011) en
- de middelen voor schuldhulpverlening € 134.000

Het 1 op 1 doorkorten van de hieruit betaalde activiteiten vraagt zorgvuldigheid en vergt tijd om door te voeren. Daarom wordt bij deze begroting voorgesteld om 2012 waar nodig te benutten als overgangsjaar en de financiële nadelen van de vertraging eenmalig af te dekken. Uitgangspunt is volledige realisatie ingaande 2013. Over de mogelijke consequenties zullen wij u informeren bij de voorjaarsnota 2012.

Daarnaast worden we geconfronteerd met een korting in verband met "Normering lokaal inkomensbeleid" van € 327.000. Gemeentelijke Inkomensondersteunende maatregelen boven 110% van het wettelijk minimumloon zijn niet meer toegestaan. Doordat dit in principe leidt tot minder kosten worden alle gemeenten met ingang van 2012 hiervoor gekort. Omdat de gemeente Helmond geen regelingen boven de 110% heeft, is deze korting niet 1 op 1 door te voeren en is deze afgedekt binnen deze begroting.

Meerjarenperspectief

Voorliggende begroting is sluitend. Dit geldt ook voor de meerjarenbegroting op basis van het bezuinigingsprogramma van € 13 miljoen. Wel baart het uitblijven van economisch herstel ons grote zorgen. Dit geldt ook zeker voor de cumulatie van rijkskortingen. Ondanks het feit dat dit past in de veranderend rol van de overheid en een vergroting van de eigen verantwoordelijkheid van de burger, plaatst dit ons voortdurend voor zeer lastige beslissingen. De burgers die door een cumulatie van bezuinigingen getroffen worden verdienen bijzondere aandacht. Gelukkig slagen we er met een terughoudend tarievenbeleid in om burgers niet onnodig extra te belasten.

Verder zien wij in de decentralisaties ook kansen. De omvang van de (nieuwe) taken vraagt enerzijds om creativiteit, maar kan anderzijds ook ruimte geven om in te spelen op de lokale behoefte. De kunst is om deze ruimte te benutten voor maatwerk en achtervang. Een denkrichting daarbij is om met een geïntegreerde aanpak nieuwe kansen te benutten. De uitdaging is om binnen deze taken en middelen met slimme combinaties zo mogelijk ook flankerende faciliteiten te realiseren die passen bij onze stad en regio. Gelijktijdig bouwen we verder aan de structuurversterkende ontwikkelingen in het centrum en op het gebied van Food en Automotive en aan het benutten van de titel Slimste regio. Zo kunnen we ons blijven richten op een perspectiefrijk toekomstbeeld voor onze stad.

Een behoudend tarievenbeleid

Wij staan voor een verantwoord tarievenbeleid. Voor 2012 kunnen we voor de algemene belastingen, heffingen en leges volstaan met een inflatie correctie van 1,7% met uitzondering van de afvalstoffenheffing waarbij het tarief op het niveau van 2011 blijft. Dit betekent dat we met onderstaande verhogingen kunnen volstaan:

- 0,0% voor afvalstoffenheffing. De inflatiecorrectie van 1,7% en de voorgenomen extra verhoging van 1,6% voor ingroei kosten kwijtschelding kan achterwege blijven.
- 1,7% voor de rioolrechten.
- 1,7% voor de OZB-tarieven (toegestane stijging landelijk gemiddeld 3,75%)
- 1,7% voor de overige leges.

Daarnaast stellen we voor om de grondprijzen voor woningbouw voor 2012 (evenals 2009, 2010 en 2011) te bevriezen. De grondprijzen voor bedrijventerreinen en kantoren worden wel verhoogd met 1,7% voor inflatiecorrectie.

Intensiveringen

Deze begroting is vooral een uitwerking van de voorjaarsnota en daarbij gemaakte inhoudelijke keuzes voor de komende jaren. In deze begroting wordt namelijk afgesproken wat we de komende periode willen en kunnen bereiken. Hiervoor is echter geen structurele financiële ruimte. Wel zijn we er in geslaagd met de incidentele financiële middelen de voornemens van de voorjaarsnota een plek te geven in deze begroting.

Daarmee spelen we vooral in op de centrale thema's van het Coalitieprogramma 2010-2014 Samen Daadkrachtig: Mensen, Meedoen, Werkgelegenheid, Stedelijke kwaliteit en Kwaliteit van wijken.

- In Programma 1 Veiligheid en handhaving gaat het, zoals eerder door uw raad besloten, om de Helmondse bijdrage van in totaal € 300.000 voor 2011, 2012 en 2013 voor de Taskforce B5. De Taskforce B5 is een integraal samenwerkingverband om de georganiseerde (hennep-)criminaliteit in Brabant terug te dringen. Achterliggend doel is de misdaadscore in de Brabantse steden op een breed front te verlagen.
 - In Programma 2 Werk en inkomen gaat het om een tijdelijke verhoging van de budgetten voor de Langdurigheidstoelage en afhandeling van de Bijzondere bijstand, extra middelen voor de ID-banenregeling en een garantstelling voor de inrichtingskosten van de Lets Ruilwinkel.
 - In Programma 4 Jeugd en Onderwijs komen er structurele middelen beschikbaar voor het verlagen van de bezuinigingstaakstelling op leerlingenvervoer. Daarnaast wordt de extra impuls voor investeringen in onderwijshuisvesting met 1 jaar (tot en met 2015) verlengd.
 - In Programma 5 Cultuur stellen we voor een incidenteel budget op te nemen voor het beroepsonderwijs ten behoeve van de materiaalkosten voor een drijvend podium in het kader van de samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven. Ook worden er middelen uitgetrokken voor de voorbereiding van Brabant Culturele Hoofdstad.
 - In Programma 6 Sport en Recreatie spelen we in op de wens van de gemeenteraad om in het kader van de Strategische Investeringsruimte te maken voor het thema Sport en om € 1 miljoen te reserveren voor strategische investeringen ten behoeve van de breedtesport. Daarnaast komt er ook een incidenteel budget voor het opknappen van het Rondje Helmond.
 - In Programma 7 Economisch beleid en Werkgelegenheid zijn middelen opgenomen voor het voortzetten van de bijdrage aan Brainport in 2015.
 - In Programma 8 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting geven we een nieuwe impuls aan het instrument Starterslening. Daarnaast komt er een eenmalige bijdrage voor het realiseren van de Ecologische verbindingzone, gedeelte Oude Aa, Centrumgebied en de Groene Peelvallei.
 - In Programma 9 Stedelijke Vernieuwing worden investeringsmiddelen toegevoegd voor Helmond-West, de herontwikkeling Heistraat en het plan van aanpak Leonardusbuurt.
 - In Programma 10 zijn er nieuwe investeringsgelden in het kader van de hoofdwegenstructuur, het fietsbeleidsplan en aanpassing van infrastructuur ten behoeve van het openbaar vervoer.
 - In Programma 11 Openbare ruimte en natuurbescherming komen er investeringsmogelijkheden voor de herinrichting van de Dorpsstraat/Gerwenseweg, alsmede voor het Programma Openbare Werken met name voor de Harmoniestraat en Bakelsedijk.
 - In Programma 12 Milieu tenslotte is een nieuw investeringsbudget toegevoegd voor geluidssanering.
- Wij vinden het -met het oog op de beperkte financiële ruimte- verstandig om ons de eerstkomende tijd vooral te concentreren op het afronden van de lopende projecten in het kader van het Investeringsprogramma en het programma Samen Investeren.

Investeringsbeleid

We blijven investeren met het accent de komende jaren op de investeringen van Samen Investeren Brabantstad. Deze investeringen zijn gebaseerd op het subsidieprogramma van de provincie, waaronder harde afspraken liggen ten aanzien van start en realisatie. Dit legt een zware claim op het investeringsprogramma en het ambtelijk apparaat. Mede gelet op de economische situatie staan de gevolgen voor de inwoners en hun leefomgeving bij het investeringsbeleid centraal. Hierbij wordt getracht

om de sociaal-economische en fysieke infrastructuur die de basis vormen voor een kwalitatief leefbaar Helmond ook voor de toekomst veilig te stellen. Wij menen dit te kunnen realiseren door te blijven focussen op de belangrijkste lopende strategische ontwikkelingen. Behoud en groei van de werkgelegenheid in het algemeen en in bijzonder de sectoren Food, Automotive, zorg en bouwen spelen hierbij een belangrijke rol. In de programmabegroting vindt u een overzicht van de investeringen onder 3.3. en in de programma's.

Communicatie

De programmabegroting 2012 en deze aanbiedingsbrief plaatsen we op de gemeentelijke website en wordt hierover gepubliceerd in de gemeentelijke informatiepagina's in huis aan huisblad de Trompetter. Verder is er een persgesprek bij de presentatie gepland. Na de behandeling van de begroting in de gemeenteraad zetten we de gemeentelijke communicatiemiddelen in om de inwoners en ondernemers in Helmond te informeren.

Begrotingsbehandeling

Nieuw is een hooravond voor inwoners van Helmond en vertegenwoordigers van verenigingen en instellingen. Zij krijgen op 19 oktober de gelegenheid om hun mening over deze begroting te geven aan de raadsleden. De behandeling van de begroting start met een bijeenkomst op 20 oktober a.s., waarbij de raadsleden detail- en technische vragen kunnen stellen over deze begroting. Het uiteindelijke bestuurlijke en beleidsmatige debat vindt plaats op donderdag 3 november aanstaande vanaf 14:30 uur.

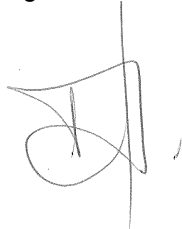
Tot slot

Zoals aangegeven volgen de ontwikkelingen elkaar snel op. Zekerheden zijn steeds minder vanzelfsprekend. Met deze begroting hebben we een krachtig instrument om te anticiperen op hetgeen op ons af komt. Voorwaarde is en blijft het realiseren van het afgesproken bezuinigingsprogramma. Met name de doorvertaling van gerichte rijkskortingen is lastig en vergt een zorgvuldig traject, tijd en extra inspanningen. Verder bieden de ontwikkelingen ook kansen en veel perspectief voor onze stad. In deze begroting is uiteraard nog geen rekening gehouden met Prinsjesdag. Het Rijk heeft een povere begroting aangekondigd. Uiteraard houden wij u op de hoogte van de ontwikkelingen om hiermee bij de voorjaarsnota 2012 waar nodig bij te sturen.

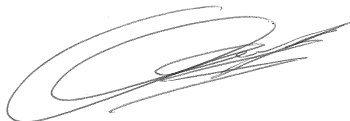
Ons motto blijft: Samen daadkrachtig verder.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Helmond,

De burgemeester
Drs. A.A.M Jacobs

de secretaris,
A.A.M. Marneffe R.A.

